

Condicions socioeconòmiques

1. RENDES I DISTRIBUCIÓ DE LA RIQUESA

2. POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL

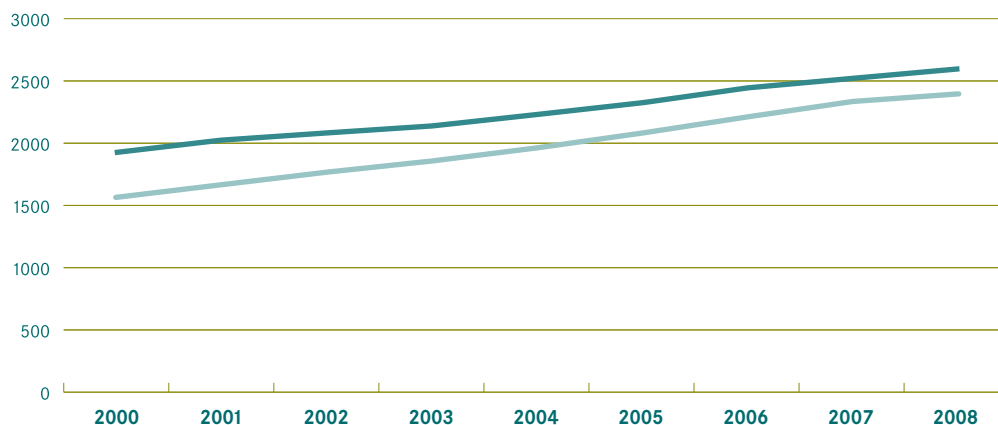
La comunitat autònoma de les Illes Balears presenta algunes particularitats respecte a altres comunitats autònomes de l'Estat, sobretot a causa del fet de tenir l'economia focalitzada en el turisme i la construcció. Aquest fet ha sostingut durant molts d'anys les Illes Balears com una de les comunitats autònomes més riques, en termes de renda per càpita, sense que sembli que hi hagi més nivell de desigualtats econòmiques que a la resta de l'Estat, encara que als últims anys la tendència no és favorable.

1. Rendes i distribució de la riquesa

El producte interior brut (PIB) per càpita de les Illes Balears ha seguit des del 2000 una tendència ascendent i es situa sempre per sobre de la mitjana nacional (figura 1).

Figura 1. Evolució del PIB per càpita a les Illes Balears i a Espanya (€).

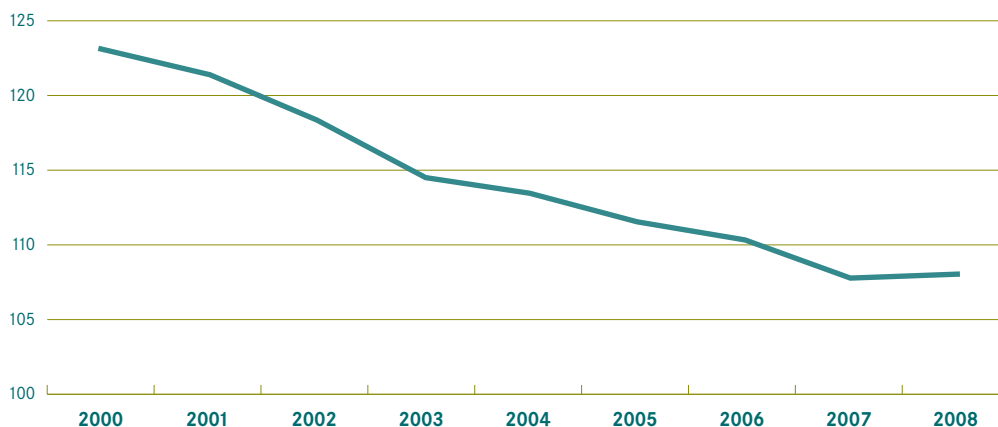
Illes ■
Espanya ■

Font IBESTAT 2008.

No obstant, la taxa de creixement del PIB per càpita va ser inferior a la del conjunt de l'Estat (figura 2). De fet, era la comunitat autònoma que experimentava un menor creixement del PIB en aquest període.

Figura 2. Evolució del PIB per càpita de les Illes Balears en relació a Espanya (2000-2008).

Font: IBESTAT 2008.

Com a conseqüència, el PIB de les Illes Balears que l'any 2000 era un dels més alts (sols superat per Madrid i Navarra), retrocedí l'any 2008 (figura 3) al sisè lloc (per sota del País Basc, Madrid, Navarra, Catalunya i Aragó). Aquest fet es pot explicar inicialment perquè la renda de la nostra comunitat autònoma va créixer menys que la mitjana nacional, mentre que la població experimentà un dels creixements més importants.

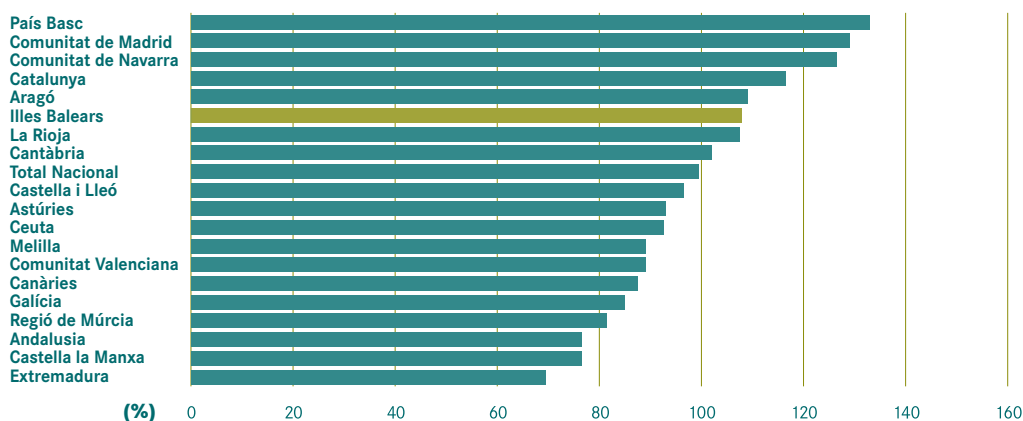

Figura 3. PIB per càpita comunitats autònomes, 2008.

Font: INE.
Any 2008.

Segons L'Enquesta de condicions de vida de les llars, la renda mitjana per llar, persona i unitat de consum a les Illes, és inferior a la mitjana nacional (taula 1).

Taula 1. Renda anual neta mitjana per llar, per persona i unitat de consum, (2008) per comunitat autònoma.

	Renda mitjana per llar	Renda mitjana per persona	Renda mitjana per unitat de consum
Illes Balears	26.010	9.560	14.535
Total	26.820	10.438	15.492

Font: Enquesta de condicions de vida 2008 (INE 2009).

Quant a despeses mensuals mitjanes per habitatge (408 euros), es situava per sobre de la mitjana nacional (296 euros).

Per altra part, el percentatge de llars amb capacitat per fer front a despeses imprevistes era similar a la mitjana nacional (72%), i el percentatge de llars amb dificultats per arribar a fi de mes era menor que en el conjunt de l'Estat (53,7% vs 60,0%).

Respecte a la distribució de les llars, segons diferents intervals d'ingressos (taula 2), semblava que a les Illes Balears, les llars amb les rendes més superiors estaven més representades i ho eren menys les més inferiors, tot comparant-les amb el total de l'Estat.

Taula 2. Distribució de les llars segons els intervals d'ingressos anuals en el 2007

	Total	Illes Balears
Fins a 9.000	12,6	11,2
De 9.000 fins a 14.000	13,5	13,8
De 14.000 fins a 19.000	14,6	12,6
De 19.000 fins a 25.000	15,6	15,3
De 25.000 fins a 35.000	19,7	17,7
Més de 35.000	24,0	29,4

El 2006, l'índex de Gini, com a indicador de desigualtat relativa de recursos a les Illes Balears, prenia el valor de 0,29 inferior a l'obtingut per al conjunt de l'Estat (0,33), el que suggeria una menor desigualtat entre les llars de les Illes respecte a la resta de l'Estat espanyol.

Quant a les prestacions socials (taula 3), aproximadament la meitat de les llars percebien qualche tipus de prestació social, percentatge inferior a la mitjana nacional, i clarament inferior quant a prestacions a la vellesa i supervivència.

Taula 3. Percentatge de llars que percebien prestacions socials, segons prestació, 2007.

	Total nacional	Illes Balears
Llars que percebien prestacions socials	56,3	52,7
Percebien prestació vellesa i supervivència	64,3	55,9
Percebien prestacions per atur	20,5	33,0
Percebien altres subsidis o prestacions socials	28,6	28,2

L'anàlisi d'altres indicadors, com l'índex de desenvolupament humà (IDH) basat en l'esperança de vida, educació i PIB, mostrava una evolució creixent en tot l'Estat. La comunitat autònoma amb un IDH més elevat va ser el País Basc, seguit de la Comunitat de Madrid i Navarra. Illes Balears presentà una evolució similar a la mitjana nacional i es situà l'any 2007 lleugerament per sota de la mitjana nacional (taula 4).

Taula 4. Composició de l'IDH. Espanya i Illes Balears l'any 2007

	Índex d'esperança de vida	Índex d'educació	Índex de PIB	IDH
Espanya	0.930	0.978	0.944	0.95
Illes Balears	0.932	0.925	0.955	0.937

2. Pobresa i exclusió social

Els diferents indicadors elaborats per avaluar la pobresa econòmica presentaven a les Illes Balears un signe millor que a la resta de l'Estat, ja que la pobresa afectava un percentatge més reduït de llars.

Segons l'índex de pobresa relativa el 13,8% de les persones vivien sota el llindar de la pobresa, percentatge inferior a la mitjana estatal (19,6%).

En relació a l'evolució de la pobresa, les Illes Balears era la comunitat autònoma que més havia reduït, entre 1980 i 2007, el seu índex de pobresa humana (IPH-2). Aquest índex es basa en l'esperança de vida limitada, l'analfabetisme, la renda i l'atur de llarga durada (taula 5). Aquesta reducció era a causa fonamentalment de l'augment del nivell de renda.

Taula 5. Composició de l'IPH-2. Espanya i Illes Balears 2007

	Esperança de vida limitada	Analfabets funcionals	Ingressos menors al 50% de la mitjana	Aturats de llarga durada	IPH-2
Espanya	7,84	11,93	16,86	1,96	12,04
Illes Balears	7,82	10,99	12,98	0,70	10,0

No obstant això i a pesar de diversos factors positius, com un PIB elevat, la renda disponible per habitant, un nivell de desigualtats d'ingressos (índex de gini) reduït i un percentatge de despesa de consum de les llars que no arribava a la mitjana, les llars de la nostra comunitat autònoma tenien una percepció de pobresa subjectiva elevada i un espectacular nombre de judicis per desnonament. Estam per sota de la mitjana en percentatge de famílies amb dificultats per arribar al final del mes, però el percentatge de famílies per a les quals les despeses totals de la llar representen una pesada carrega és molt elevat.

També s'observen resultats positius a l'índex de desenvolupament de gènere (IDG) 0,934 al 2007. Les dades són similars a la mitjana nacional.